

ΚΑΦΕ ΑΡΚΟΥΔΑ

Πού ζει:

Η καφέ αρκούδα ζει στην Ελλάδα, στις οροσειρές της Πίνδου και της Ροδόπης. Παλαιότερα ζούσε στα βουνά της νότιας και βόρειας Ευρώπης. Σήμερα ζει σε απομονωμένες δασικές περιοχές, μακριά από πόλεις και χωριά. Ελάχιστες αρκούδες υπάρχουν στα βουνά των Καρπαθίων, των Πυρηναίων και στα δάση της Ρωσίας και του Μπέλες.

Κατά την αρχαιότητα οι αρκούδες είχαν εξαπλωθεί σε όλη την Ελλάδα, εκτός από τα νησιά. Από τα βυζαντινά χρόνια έως τον 20^ο αιώνα ζούσαν στη Στερεά Ελλάδα, εκτός από την Εύβοια, στην Ήπειρο, τη Μακεδονία και τη Θράκη, αλλά και στην Πελοπόννησο. Στην αρχή του 21^{ου} αιώνα εμφανίζονται μόνο στην Ήπειρο και στον νομό Σερρών.

Η αρκούδα ζει στα δάση, σε σπηλιές και σε κουφάλες δέντρων. Προτιμά τα δάση με οξιές, δρυς, καστανιές, πεύκα και έλατα. Σήμερα έχουν απομείνει γύρω στις 180 αρκούδες.

Τι τρώει:

Είναι ζώο *παμφάγο*, όμως από τα δόντια της μπορούμε να καταλάβουμε ότι προτιμά πιο πολύ τα φυτά. Τρέφεται, δηλαδή, με χόρτα, φρούτα, βλαστούς και βολβούς. Της αρέσουν πολύ τα κράνα, τα γκόρτσα (άγρια αχλάδια), τα βατόμουρα, οι αγριοφράουλες, τα αγριόμηλα και τα αγριοκέρασα. Δε λείει όχι για βελανίδια, κάστανα, καρπούς οξιάς και φουντούκια. Τρώει και μικρά ζώα του δάσους: έντομα, βατράχια, χελώνες, ψάρια και караβίδες του γλυκού νερού. Προτιμά τα, ήδη νεκρά, ζώα που βρίσκει στο δάσος. Κάτι άλλο που της αρέσει πολύ, είναι το μέλι.

Πώς πολλαπλασιάζεται:

Το θηλυκό γεννάει κάθε 2 με 3 χρόνια, στα μέσα του χειμώνα στη φωλιά της, ενώ βρίσκεται σε κατάσταση λήθαργου. Συνήθως γεννά 2-3 μικρά (σπάνια έως πέντε), που είναι στην αρχή τυφλά και χωρίς τρίχωμα. Έχουν βάρος 300 γραμμαρίων και όταν μεγαλώσουν ζυγίζουν έως 300 κιλά. Τον πρώτο καιρό η αρκούδα τα χώνει στο δικό της τρίχωμα και τα θηλάζει εντατικά. Μετά από έναν μήνα έχουν βγάλει δικό τους τρίχωμα. Τα αρκουδάκια μένουν κοντά στη μητέρα τους μέχρι και τον τρίτο χρόνο. Κατόπιν η μητέρα τους τα διώχνει από τη δική της περιοχή, για να ζήσουν αλλού.

Συνήθειες- Δραστηριότητες:

Οι δραστηριότητες της καφέ αρκούδας ποικίλουν ανάλογα με την εποχή. Από το Νοέμβριο ως το Φεβρουάριο μένει στη ζεστή φωλιά της. Ύστερα κάνει βόλτες όλη την άνοιξη και βγαίνει, κυρίως, το πρωί και το βράδυ. Τον Μάιο και τον Ιούνιο είναι πολύ δραστήρια και περπατάει από τη μια κοιλάδα στην άλλη: είναι η εποχή του ζευγαρώματος... Τον Αύγουστο και το Σεπτέμβριο ξεκουράζεται λίγο και βρίσκει την τροφή της στα δάση των βόρειων πλαγιών. Τον Οκτώβριο μετακινείται πάλι, ψάχνοντας τρόπο να συγκεντρώσει τα αποθέματά της για το χειμώνα.

Εχθροί - Κίνδυνοι:

Η φόνευση της καφέ αρκούδας είτε λόγω πρόκλησης ζημιών σε παραγωγικές μονάδες (κτηνοτροφικά ζώα, μελίσσια, καλλιέργειες), είτε τυχαία φόνευση κατά το κυνήγι ή σκόπιμη φόνευση για τρόπαιο ή σύλληψη των μικρών.

Επίσης κινδυνεύει από την υποβάθμιση ή απώλεια των *βιοτόπων* της, λόγω της αλόγιστης διάνοιξης δασικών δρόμων, απρογραμματίστης υλοτομίας και πυρκαγιών. Γενικά, ο χειρότερος εχθρός της είναι ο άνθρωπος, που κόβει και καίει τα δάση. Αυτό δεν ενοχλεί μόνο τις καφέ αρκούδες και τα άλλα ζώα αλλά κάνει κακό και στο περιβάλλον. Και βέβαια, βλάπτει και τον ίδιο τον άνθρωπο, αφού κι αυτός είναι μέρος του φυσικού κόσμου.

Τρόποι προστασίας:

Για να προστατεύσουμε τις καφέ αρκούδες πρέπει:

- να τηρούμε τους νόμους που τις καθορίζουν ως *‘προστατευόμενο είδος’*
- να μην καίμε ή κόβουμε τα δάση, που είναι ο δικός τους *βιότοπος*
- να μην τις σκοτώνουμε
- να μην τις αιχμαλωτίζουμε, αυτές ή τα μικρά τους
- να στηρίζουμε οργανώσεις για την προστασία των αρκούδων, όπως ο *‘Αρκτούρος’* και η *‘Καλλιστώ’*, που τις βοηθούν να επιζήσουν.
- να ενημερώνουμε κι άλλους ανθρώπους για την αξία της *βιοποικιλότητας*

Οι μικροί ερευνητές:
Φώτης Τζανετής
Δήμητρα Τζανετή
Αντέλα Τζανάρι
Αγγελική Τζουγανάτου